

Формування гендерної культури молоді як актуальна проблема гендерної педагогіки.

Незважаючи на багаточисельні дослідження гендерної рівності в освіті за останні два десятиріччя, які були присвячені аналізу законодавчих змін, освітніх дискурсів й практик, методології гендерних досліджень, досягненням й викликам становлення гендерного підходу в освіті, дослідники постійно підкреслювали необхідність формування гендерної культури. В наукових статтях підкреслено, що, освіта за роки незалежності, зазнала великих позитивних змін: із підручників почали зникати дискримінаційні та стереотипні зображення й тексти, було здійснено антидискримінаційну експертизу освітнього контенту, гендерні політики отримали видимість на всіх освітніх рівнях. Проте, як зазначено в Державній стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року: «... в Україні досі зберігається дискримінація за ознакою статі під час вивчення предметів «Трудове навчання», «Захист України», спостерігається низький рівень гендерної чутливості освітян». Ця проблема привертає увагу педагогів, психологів, як науковців, так і практиків, оскільки склалась об'єктивна суперечність між тими вимогами, які пред'явлено Державною стратегією забезпечення рівних прав та можливостей жінок до гендерної рівності в суспільстві та наявністю гендерних стереотипів, випадків булінгу та дискримінації в освіті. Аналіз вітчизняних і закордонних літературних джерел свідчить про те, що науковці приділяли й приділяють багато уваги проблемам гендерної стереотипізації, гендерної соціалізації (Т.Говорун, А.Войтовська, О.Кісь), соціально-психологічним механізмам гендерної соціалізації (О.Кікінежді, М.Ткалич), технологіям формування гендерних компетентностей в освіті (Т.Голованова, Т.Дороніна), особливостям формування гендерної культури студентів (О.Васильченко, О.Цокур, П.Терзі). Досліджено теоретичні засади гендеру, гендерної освіти, гендерного виховання (Т.Дороніна, Т.Говорун, О.Кікінежді, О.Стрельник). Науковці: психологи, педагоги стверджують, що

освіта є важливим чинником формування егалітарного гендерного світогляду людини, гендерної культури людини.

Урядом схвалено Стратегію впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022–2024 роки з її реалізації. Освіта є важливим чинником формування егалітарного гендерного світогляду людини. Тому знання базових принципів Стратегії є актуальним і необхідним. Важливого значення для успішної реалізації Стратегії має усвідомлення її принципів. Базовими принципами є демократичні цінності і свободи : рівності, справедливості, демократії, верховенства права, егалітарності (рівності прав і можливостей), поваги до людської гідності, доступності, недискримінації. Оскільки цінності є структурним елементом компетентності, стає зрозумілим, що компетентності, які формуються на всіх рівнях освіти мають вбирати в себе ці цінності. Дослідники наголошують на тому, що важливою частиною російської інформаційної війни проти України є маніпулятивна риторика проти гендерної рівності та прав людини. Серед пріоритетних напрямів роботи пропонується: відображати на рівні з чоловіками внесок жінок у перемогу як у військовій, так і цивільній сфері, в навчальних програмах та освітньому середовищі; забезпечувати військову, національно-патріотичну підготовку в закладах освіти різного рівня, позбавляти стереотипних уявлень про роль жінок і чоловіків. Тому знання та дослідження соціально-психологічних механізмів формування гендерної культури учнів, студентів є актуальними.